

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІРУРГІЇ

Шейко В.Д., Крижановський О.А., Панасенко С.І.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Анотація. При вивченні дисципліни «Хірургія» на семінарських заняттях студентів 6 курсу був застосований метод «Кооперативних груп». Ця методика сприяє кращому засвоєнню матеріалу, розвиває клінічне мислення, підвищує зацікавленість, почуття необхідності колективної співпраці та відповідальності, впроваджує міждисциплінарну інтеграцію, дозволяє сформувати навички та уміння при комплексному підході до вирішення клінічної задачі, підвищує якість підготовки майбутнього лікаря.

Ключові слова: сучасні методи навчання, хірургія, кооперативні групи.

Вимоги сьогодення постійно стимулюють викладачів впроваджувати у навчальний процес сучасні методи інтерактивного навчання. На відміну від стандартних методів, інтерактивні орієнтовані на більш широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, але й один з одним для досягнення повного розуміння та засвоєння теми в процесі навчання.

При вивченні дисципліни «Хірургія» на семінарських заняттях студентів 6 курсу був застосований метод «Кооперативних груп» з окремих тем [1, 2]. Кооперативне навчання – це вид активного навчання, що передбачає кооперативну взаємодію студентів у малих групах для досягнення спільної навчальної мети. Для організації роботи студентів за цим методом викладач повинен здійснити декілька чинників:

- Переконатися, що студенти володіють знаннями та вміннями, необхідними для виконання завдання;
- Об'єднати студентів у невеликі підгрупи (3-5 осіб);
- Повідомити студентам про ролі, які вони повинні розподілити між собою під час групової роботи (лідер, організатор, дослідник, експерт, доповідач);

- Дати кожній підгрупі конкретне завдання та інструкцію щодо організації роботи;
- Під час роботи підгруп при необхідності надавати необхідну допомогу;
- Запропонувати підгрупам подати результати роботи у вигляді доповіді;
- Прокоментувати роботу підгруп з точки зору кінцевих результатів та організації діяльності;
- Зробити висновки, вказати недоліки, які мали місце в організації роботи в підгрупах;
- Оцінити діяльність кожного студента.

Навчання за методом «Кооперативних груп» повинно проводитися упродовж трьох етапів: I. Підготовчий етап; II. Основний етап, який включає виробничий та презентаційний етапи; III. Підсумковий етап.

Конкретний приклад. При вивченні теми «Механічна жовтяниця» на 6 курсі семінарське заняття було організоване наступним чином. На I етапі викладач оголосив тему, план та мету заняття. Розподілив студентів на три кооперативні групи в залежності від спрямованості профілю (хірургічний, терапевтичний, інфекційний). Надав інструкцію щодо організації роботи в окремих групах. Визначив терміни виконання роботи. Надав необхідну літературу, методичні рекомендації до теми заняття.

На II етапі заняття викладач роздав завдання (клінічну ситуаційну задачу) кожній підгрупі. Надав додаткову інформацію (набір тематичних результатів лабораторних та інструментальних досліджень, інвазивних методів діагностики, алгоритми діагностично-лікувальних навичок). Студенти самостійно розподілили свої обов'язки в кожній підгрупі. У ході роботи студенти вислуховували думки одногрупників, приймали спільне рішення, узагальнювали отриману інформацію, робили презентацію (довідь) про результати. Викладач організував колективне обговорення запропонованих варіантів вирішення проблемних ситуацій, стежив за ходом дискусії, залучав до обговорення всіх членів підгруп. Студенти наводили факти, аргументацію та докази своєї думки, вислухо-

ували думки своїх колег-студентів із суміжних підгруп, дискутували, приймали колективне рішення.

На III етапі заняття викладач проаналізував та оцінив роботу кожного студента та підгрупи в цілому, вміння узагальнювати та приймати спільне рішення.

Обговорюючи та аналізуючи методiku проведення заняття за методом «Кооперативних груп» на кафедрі, прийшли до висновку, що найбільш складний для викладача етап – третій, на якому він повинен оцінити роботу кожного студента в підгрупі та виставити оцінку. Складність полягає в тому, що студент має отримати оцінку за знання з дисципліни «Хірургія». То яким чином викладач повинен оцінити студента в підгрупах терапевтичного та інфекційного профілю? Для вирішення цієї проблеми викладач не повинен обмежитися тільки наданням для розв'язання ситуаційної задачі. Обов'язково потрібно ще двічі змінити профіль підгруп для того, щоб кожна з них працювала за хірургічним профілем. Крім ситуаційної задачі доцільно продемонструвати двох тематичних хворих з жовтяницями для вирішення попередніх завдань на клінічних прикладах.

Для об'єктивного оцінювання роботи кожного студента з різних профілів доцільно застосувати декілька критеріїв, кожний з яких оцінюється окремо за п'ятибальною шкалою. Можливе використання наступних критеріїв:

- Рівень теоретичних знань;
- Рівень практичних навичок;
- Рівень вмінь;
- Індивідуальна робота (активність студента при роботі у підгрупі);
- Вміння взаємодіяти з колегами-студентами (участь у дискусії, робота у підгрупі);
- Вміння доповідати та демонструвати отримані результати (якість викладення матеріалу, отриманих результатів та презентації).

Підсумок визначається за сумою отриманих оцінок. Максимальна оцінка – «відмінно» (25-30 балів), «добре» – 20-24 бали, «задовільно» – 15-19 балів, «незадовільно» – менше 15 балів.

Ці критерії оцінювання дозволяють об'єктивізувати кінцеву оцінку знань студента, але домінантними чинниками мають бути знання з розділу хірургії.

Таким чином, на нашу думку, проведення заняття за методикою кооперативних груп сприяє кращому засвоєнню матеріалу, розвиває клінічне мислення, підвищує зацікавленість, почуття необхідності колективної співпраці та відповідальності, впроваджує міждисциплінарну інтеграцію, дозволяє сформувати навички та уміння при комплексному підході до вирішення клінічної задачі, підвищує якість підготовки майбутнього лікаря.

Висновки.

1. Інтерактивний метод «Кооперативних груп» в навчанні студентів при вивченні дисципліни «Хірургія» варто вважати корисним, сучасним, який дозволяє підвищити рівень засвоєння знань та практичних навичок.
2. Метод «Кооперативних груп» доцільно використовувати на семінарських заняттях студентів 6 курсу у зв'язку з необхідністю тривалого часу для вирішення поставлених завдань.

Література.

1. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах (методичний посібник) / В.Є. Мілерян. – К.: Хрещатик, 2004.– 80 с.
2. Носков В.И. Инновационные технологии в гуманитарном вузе / В.И. Носков, А.В.Кальянов. – Дон. институт управления, Донецк, ООО Лебедь, 2002. – 288 с.

АВТОРИ

1. Шейко Володимир Дмитрович.
Завідувач кафедри хірургії № 2 ВДНЗУ УМСА, м. Полтава.
Доктор медичних наук, професор.
Адреса: 36014 м. Полтава, вул. Нечуя Левицького, 3, кв. 11.
Тел. моб. 8-050-6319392. Тел. роб. 2-49-23.
2. Крижановський Олександр Анатолійович.
Доцент кафедри хірургії № 2 ВДНЗУ УМСА, м. Полтава.
Адреса: 36023, м. Полтава, пров. Червоний 4, кв. 32.
Тел. дом. 7-67-43. Тел. роб. 2-42-95. Тел.. моб. 066-0078598
3. Панасенко Сергій Іванович.
Доцент кафедри хірургії № 2 ВДНЗУ УМСА, м. Полтава.
Адреса: 36039, м. Полтава, вул. Ватутіна 9/68, кв. 14.
тел.: (050) 410-32-38, (0532) 69-09-79; e-mail: panas_s@rambler.ru

Завідувач кафедри хірургії № 2
професор

Шейко В.Д.